



Materiál je určený ako pomôcka pre ministrantov v rámci projektu „S Dominom do Ríma“.

## Boží záchranný projekt

### Boží projekt

#### Neviditeľný Boh

Pozerali ste sa už niekedy na nočnú oblohu? Čo ste tam mohli vidieť? (mesiac, hviezdy, iné planéty). Kedysi ľudia nevedeli čo to je. My to už dnes vieme. Ako krásne vyzerá vesmír z našej zeme, tak krásne vyzerá naša zem z vesmíru.

Vieme, že celý svet nemohol vzniknúť len tak, náhodne. Všetko má svojho Stvoriteľa. Boh stvoril vesmír, našu zem, prírodu, rastliny a zvieratá; a stvoril aj nás - ľudí.

Človek sa teda stal správcom zeme. Všetko nám slúži, ale aj my máme slúžiť Bohu. Vieme však, že človek neslúžil Bohu tak ako by mal. Práve naopak, človek sa Bohu vzoprel. Chcel byť ako Boh. Chcel rozhodovať o tom, čo je dobré a čo zlé.

Vieme, ako tento príbeh končí: Boh vyhnal človeka z raja, lebo v raji nemôže byť niekto, kto sa vzpiera. Človek od Boha odišiel, ale Boh neodchádza od človeka. Posiela mu pomoc v Ježišovi Kristovi.

#### Viditeľný Boh

Čo človek pokazil svojou pýchou, to Ježiš napráva svojou pokorou. Všetko smerovalo k tomu, že ľudstvu príde záchrana. Mnohí patriarchovia v Starom zákone a mnohí proroci predpovedali, že na svet príde Mesiáš, ktorý vykúpi ľudstvo. Ježiša označovali za Mesiáša a on naozaj ľudstvo vykúpil. Urobil tak cez svoje umučenie a smrť na kríži. Ale tam to všetko neskončilo. Ježiš na tretí deň vstal zmŕtvych a tak ukázal svoju slávu, slávu Boha.

### Liturgické úkony

Vieme, že človek nekomunikuje len slovami, ale aj svojimi gestami a postojmi. Aj v liturgii môže kresťan cez svoje postoje a úkony veľa povedať. Najzákladnejšie liturgické úkony sú:

**pokľaknutie** - vzdanie úcty Pánovi (napríklad keď prichádzame či odchádzame z kostola). Pokľakneme na pravé koleno. Neprehýba sa pri tom, ani sa nepredkláňame. Tiež nie je veľmi pekné, keď si niekto pokľakne počas chôdze a do toho ešte robí kreáciu rukou, o ktorej si on myslí, žeby to mohlo byť prežehnanie.

**kľáčanie** - vyjadruje pokoru. Kľáčime potichu, nevrtíme sa ani sa bolestivo nechytáme za kríže.

**poklona** - vzdanie úcty napríklad oltáru. Skláňa sa len hlava, telo zostáva rovné.

**sedenie** - je to gesto počúvania. Sedíme rovno, nepredkláňame sa, nenatrahujeme si nohy, ruky nemáme vyložené za hlavou.



- státie** - je symbolom pripravenosti. Stojíme vzpriamene, neopierame sa ani o stenu, ani o lavicu
- zložené ruky** - znamenajú ochotu slúžiť. Nedávame si ich za chrbát, ani nám nevisia voľne popri tele.
- rozopäté ruky** - pripomínajú nám, že Boh nás pozýva k sebe.
- podávanie rúk** - vyjadrujú odpustenie. Pri svätej omši si ruky podávame pred svätým prijímaním po slovách: „Dajte si znak pokoja!“ Ten, kto podáva ruku povie: „Pokoje s tebou.“ Druhý odpovie: „I s duchom tvojím.“
- chôdza** - nemá byť ani poklusom, ani ťahaním nôh.
- znamenie kríža** - pripomína nám, akým spôsobom za nás Ježiš zomrel.
- naše ústa** - majú byť ochotné zapojiť sa aj do odpovedí aj do spevov.

## Liturgické predmety a priestory

Teraz si predstavíme základné predmety, ktoré sa pri liturgii používajú:

- kríž** - je znamenie umučenia Pána Ježiša. Má sa nachádzať v blízkosti oltára.
- sakristia** - miestnosť, kde sa kňaz a ministranti pripravujú na svätú omšu. Nie je to miesto na rozprávanie, bavenie alebo hranie.
- oltár** - miesto, kde sa sprítomňuje Telo a Krv Pána Ježiša. Oltár máme všetci vo veľkej úcte (i preto ho kňaz na začiatku a konci svätej omše pobožká).
- ambona** - miesto, odkiaľ sa čítajú texty Svätého písma.
- sedes** - sedadlo pre kňaza.
- večné svetlo** - značí prítomnosť Ježiša vo Svätostánku.
- Svätostánok** - slúži na uchovávanie premenených hostií.
- abak** - prípravný stolík na obetné dary a na ďalšie veci (podnos pod misál, kalich, ...)
- svätenička** - menšia nádoba s požehnanou vodou pri bránach kostola. Keď okolo nej prechádzame, namočíme si do nej naše prsty a urobíme znamenie kríža.
- paškál** - veľkonočná svieca, ktorá sa požehnáva na Veľkú noc.
- spovednica** - priestor, kde sa vysluhuje sviatosť zmierenia.
- krstiteľnica** - nádoba, kde sa uchováva požehnaná voda.

## Modlitba krížovej cesty

Krížová cesta je modlitba, pri ktorej akoby kráčame po stopách Ježišovej cesty z Večeradla, cez Getsemanskú záhradu, vládnu budovu, až na horu Golgota. Všimame si však aj udalosti Ježišovho ukrižovania a zmŕtvychvstania.

Krížová cesta má 14 zastavení a modlíme sa ju najmä v Pôstnom období. Tu je charakteristický práve piatok ako deň umučenia nášho Pána Ježiša.

Najčastejšie sa Krížová cesta modlí podľa zastavení, ktoré sú schválené Cirkvou (kvôli jednotnosti). Pri jednotlivých zastaveniach však môžeme hovoriť i o tom, čo sa týka konkrétnej skupiny (napr. mládež, rodiny, starší ľudia).

Každá modlitba Krížovej cesty pozostáva z úvodu a 14 zastavení. Názvy zastavení sú rôzne. Najčastejšie sa používajú tie, ktoré sú vyobrazené v našich kostoloch, ale možno použiť aj nové zastavenia:



- 1. zastavenie: **Posledná večera**
- 2. zastavenie: **Ježiš sa potí krvou**
- 3. zastavenie: **Judáš zrádza Ježiša**
- 4. zastavenie: **Ježiš pred veľradou**
- 5. zastavenie: **Peter zapiera Ježiša**
- 6. zastavenie: **Ježiš pred Pilátom**
- 7. zastavenie: **Ježiša bičujú a korunujú trnám**
- 8. zastavenie: **Ježiš berie na svoje plecيا kríž**
- 9. zastavenie: **Šimon Cyrenejský pomáha Ježišovi niesť kríž**
- 10. zastavenie: **Ukrižovanie**
- 11. zastavenie: **Ježiš a kajúci lotor**
- 12. zastavenie: **Ježiš zomiera na kríži**
- 13. zastavenie: **Ježiša pochovávajú**
- 14. zastavenie: **Zmŕtvychvstanie**

Pri každom zastavení sa prečíta jeho názov a povie sa:

- *kňaz*: „Klaniame sa ti Kriste a dobrorečíme ti“

- *všetci*: „Lebo si svojim krížom vykúpil svet“

A na konci každého zastavenia zaznie výzva:

- *kňaz*: „Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami“

- *všetci*: „Aj nad dušami v očišť“

Napokon sa zakončí modlitbou na úmysel Svätého Otca (Otče náš, Zdrava´s Mária, Sláva Otcu) a požehnaním.

## **Dominikov sebazápor<sup>1</sup>**

Dominik vedel, že je ťažké zachrániť si nevinnosť bez sebazapierania. Táto myšlienka mu zľahčovala sebazapieranie natoľko, že sa mu zdalo, akoby cesta sebazapierania bola vystlatá samými ružami. Pod sebazapieraním Dominik nemyslel len trpezlivé znášanie všetkých urážok a nepríjemností, stále krotenie svojich zmyslov, tak počas modlitby a učenia, ale i v škole a pri odpočinku.

Keď mu nedovolili postiť sa každú sobotu o chlebe a vode, ani zdržovať sa raňajok, Dominik krotil svoje telo iným spôsobom. Kládol si do postele kúsky dreva, aby si sťažil nočný odpočinok. Počas jesene a zimy sa nechcel prikryvať teplejšou prikryvkou, takže v januári sa prikryval práve tak ako v lete. Na otázku: „Prečo to robíš - vidíš, prechladneš, ochorieš a zomrieš?“, odpovedal: „O, nie. Ježiš bol v jaslách prikrytý ešte menej ako ja.“

Dominik sa vďaka veľkým duchovným bojom stal tým, čím bol. Boh mu pomáhal svojou zvláštnou pomocou a milosťou.

Keďže pohľad jeho očí bol veľmi živý, vynaložil veľa práce na to, aby svoj zrak vedel úplne ovládať. Oči nie sú nič iného než dve okienka. Okienkami môžu vniknúť len tie lúče svetla, ktoré sami necháme preniknúť.

Dominik nielenže dával veľký pozor na svoje oči, ale krotil aj svoj jazyk. V rozhovoroch bol veľmi vážny. Ak hovorili iní, Dominik mlčal. Jeho učitelia ho nemuseli napomínať, pretože v škole neprehovoril ani zbytočného slova, v kostole tiež nešepkal s nikým, pri pobožnostiach vždy bol prítomný v najväčšej tichosti, na svojich úlohách

<sup>1</sup> Porov. <http://saviiod.sweb.cz/XV.htm>, <http://saviiod.sweb.cz/XVI.htm>.



pracoval svedomite. Ešte a vtedy mlčal a vedel sa premôcť, keď ho ohovárali a nadávali mu.

Raz upozornil svojho spolužiaka na jeho zlozvyk. Ten však hodil Dominika na zem, potom ho bil a kopal. Dominik mu, namiesto opätovania násilia, povedal: „Odpúšťam ti; maj sa však na pozore, aby si iným takéto niečo nevyviedol!“

Z Dominikových úst nikdy nebolo počuť žalobu. Nest'ážoval sa, pri stole bol spokojný s tým, čo mu predložili.

Dominikova kajúcnosť bola skutočne veľká. Jeho sebazapieranie i láska k blížnym. Urobil všetko možné, aby kráčal po ceste svätých a tak rozmnožoval svoje zásluhy u dobrotivého Boha.

## Latinčina (omšové texty - 1. časť)

V tejto 1. časti si predstavíme latinské texty používané v týchto častiach svätej omše:

- Prežehnanie
- Pozdrav kňaza
- Úkon kajúcnosti
- Kyrie
- Príprava obetných darov

Latinsko-slovenské texty vám rozdajú vaši kňazi alebo animátori, ktorí s vami robia miništrantské stretnutia.